

POWIATOWY URZĄD PRACY W ZGORZELCU
CENTRUM AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ
59-900 Zgorzelec, ul. Pułaskiego 14
Telefon/fax 75 77 55 605; 75 77 55 606
e-mail: wrzg@praca.gov.pl; http://pup.zgorzelec.ibip.pl

***Informacja o sytuacji osób
niepełnosprawnych na lokalnym rynku
pracy oraz zrealizowanych w 2013 roku
programach aktywizacji zawodowej.***

Zgorzelec, luty 2014 r.

Wstęp.

Dynamicznie zmieniający się współczesny rynek pracy stanowi obszar wielu działań mających na celu wsparcie zatrudnienia szczególnie tych osób, które mają niewielkie szanse na podjęcie pracy. Osoba niepełnosprawna, jako uczestnik rynku pracy, w wielu sytuacjach pozbawiona jest dostępu do zatrudnienia oraz odpowiedniego do potrzeb wsparcia w jego pozyskaniu i utrzymaniu. Nierzadko spotyka się też z negatywnymi postawami społecznymi zarówno pracodawców jak i pracowników sprawnych.

Osoby niepełnosprawne stanowią szczególną kategorię społeczną. W każdym społeczeństwie istnieje pewien procent osób, które z przyczyn dziedzicznych, wrodzonych, w wyniku wypadku lub chorób nie posiadają pełnej sprawności fizycznej lub psychicznej.

Większość zadań związanych z aktywizacją na rynku pracy, w tym realizacja zadań związanych z systemem opieki i pomocy osobom niepełnosprawnym została scedowana na jednostki samorządowe szczebla powiatowego. W praktyce obowiązki te spoczywają na powiatowych centrach pomocy rodzinie oraz powiatowych urzędach pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu realizuje zadania na rzecz rehabilitacji zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych, rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Osoba niepełnosprawna zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, bez względu na rodzaj i stopień niepełnosprawności, ma prawo zarejestrować się w powiatowym urzędzie pracy i w zależności od spełnienia warunków ustawy może uzyskać status osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy.

Uzyskanie statusu osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy niepozostającej w zatrudnieniu daje możliwość korzystania w pełni przez taką osobę z instrumentów i usług rynku pracy oferowanych przez Urząd w zakresie rehabilitacji zawodowej w ramach ustawy.

Działania te finansowane są ze środków Funduszu Pracy lub środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych, a także ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektów realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy.

I. Ogólna charakterystyka osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu.

Trudna sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy związana jest z ich niską aktywnością zawodową. Osoby niepełnosprawne stanowią grupę bezrobotnych, która ze względu na istnienie różnorodnych barier społecznych, ma największe trudności w uzyskaniu zatrudnienia. Podstawowym źródłem problemów są bariery w dostępie do edukacji i niski poziom doświadczenia zawodowego. Ważna jest też zmiana sposobu postrzegania świata przez osoby niepełnosprawne i ich

problemów w aktywizacji zawodowej i społecznej. Problemy osób niepełnosprawnych zarówno na rynku pracy jak i w systemie edukacji związane jest często z barierami architektonicznymi.

Trudna sytuacja osób niepełnosprawnych wynika w głównej mierze z faktu, iż osoby te mają problem ze znalezieniem pracy i utrzymaniem jej. Osoby niepełnosprawne nie mają takich samych szans na zatrudnienie, jak osoby sprawne. Może to wynikać zarówno z mniejszej wydajności, jak i niemożności pracy na wszystkich stanowiskach pracy. Pracodawca zatrudniający osobę niepełnosprawną bierze pod uwagę konieczność poniesienia dodatkowych kosztów na adaptację miejsca pracy lub kosztów mniejszej produkcji.

W niniejszej informacji przedstawiona została sytuacja osób zamieszkałych na terenie powiatu zgorzeleckiego, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu i posiadających orzeczony stopień niepełnosprawności.

Tabela 1
Podstawowe dane statystyczne w 2013 roku.

	Osoby pozostające w ewidencji PUP Zgorzelec na dzień 30.06.2013		Osoby pozostające w ewidencji PUP Zgorzelec na dzień 31.12.2013	
	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety
Ogółem bezrobotni	4783	2668	4666	2559
- w tym bezrobotni niepełnosprawni	366	179	392	181
Ogółem poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu	146	63	142	62
- w tym niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu	54	22	36	16

Według danych statystycznych na dzień 31.12.2013 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu zarejestrowanych było 392 osoby bezrobotne niepełnosprawne oraz 36 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. Bezrobotne osoby niepełnosprawne w końcu roku 2013 stanowiły 8,4% osób widniejących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu wśród kobiet 7,1% to kobiety niepełnosprawne. Porównując sytuację do lat ubiegłych zauważyć można, iż w latach 2010 – 2012 tendencja ogólnej liczby osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności była spadkowa. Dla porównania na koniec 2010 roku liczba tych osób wynosiła odpowiednio: 411 osób bezrobotnych niepełnosprawnych oraz 50 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy, na koniec 2011 roku wskaźnik ten się obniżył i liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych wynosiła 378 oraz 39 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy, natomiast na koniec 2012 roku nastąpił kolejny spadek i odpowiednio liczba tych osób wynosiła: 369 osób

bezrobotnych niepełnosprawnych oraz 34 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy. Na koniec 2013 roku wystąpił wzrost osób niepełnosprawnych zarówno posiadających status osoby bezrobotnej jak i osoby poszukującej pracy niepozostającej w zatrudnieniu, i tak osób bezrobotnych niepełnosprawnych na koniec 2013 roku w stosunku do stanu na koniec 2012 roku było więcej o 23, natomiast osób niepełnosprawnych poszukujących pracy zaledwie o 2. Udział tych osób w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2010 roku wynosił 9,5%, na koniec 2011 r.- 9,3%, w 2012 r. – 8,1%, natomiast w 2013 roku 8,4 %. Widać przez to, iż po latach tendencji spadkowej udział tych osób zaczyna wzrastać.

Tabela 2

Osoby niepełnosprawne bezrobotne włączone do ewidencji w I półroczu 2013 roku.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	Razem	Kobiety	Ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
Osoby włączone do ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	208	102	60
- osoby zarejestrowane po raz kolejny	188	95	49
- poprzednio pracujący	194	94	49
- zamieszkali na wsi	72	35	20
- do 25 roku życia	20	8	13
- powyżej 50 roku życia	103	47	24
- z wykształceniem co najmniej średnim	56	34	20
- bez kwalifikacji zawodowych	72	37	24

Tabela 3**Osoby niepełnosprawne bezrobotne włączone do ewidencji w II półroczu 2013 roku.**

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	Razem	Kobiety	Ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
Osoby włączone do ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	224	95	59
- osoby zarejestrowane po raz kolejny	193	82	45
- poprzednio pracujący	197	81	43
- zamieszkali na wsi	82	30	23
- do 25 roku życia	25	10	18
- powyżej 50 roku życia	99	29	18
- z wykształceniem co najmniej średnim	71	42	26
- bez kwalifikacji zawodowych	60	29	18

Analizując pierwsze i drugie półrocze 2013 r. zauważyć można, że w drugim półroczu zwiększyła się liczba niepełnosprawnych osób bezrobotnych włączonych do ewidencji. W pierwszym półroczu liczba ta wynosiła 208 natomiast w drugim 224, a więc nastąpił wzrost o 16 osób.

Największą grupę stanowiły osoby poprzednio pracujące oraz osoby zarejestrowane po raz kolejny. Osób poprzednio pracujących w I półroczu 2013 r. było 194, co stanowiło 93,3% osób bezrobotnych niepełnosprawnych włączonych do ewidencji, w II półroczu w ewidencji tut. Urzędu osób tych było 197 (87,9% osób włączonych do ewidencji). W I półroczu 2013 r. osób zarejestrowanych po raz kolejny było 188 (90,4% osób włączonych do ewidencji), w II półroczu – 193 (86,2% osób włączonych do ewidencji).

Ma to związek z tym, iż osoby niepełnosprawne często podejmują prac krótkookresowe, po których zakończeniu rejestrują się ponownie w tut. Urzędzie.

Trzecią co do liczebności grupą osób spośród włączonych są osoby powyżej 50 roku życia. Ich liczba na koniec roku 2013 wyniosła 99 i nieznacznie zmalała w stosunku do końca pierwszego półrocza tj. o 4 osoby.

Tabela 4

Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu włączone do ewidencji w I półroczu 2013 roku.

Wyszczególnienie	Poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu		
	Razem	Kobiety	Ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
Osoby włączone do ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	35	14	19
- osoby zarejestrowane po raz kolejny	29	10	15
- poprzednio pracujący	29	12	14
- zamieszkali na wsi	8	2	5
- do 25 roku życia	4	1	3
- powyżej 50 roku życia	22	9	9
- z wykształceniem co najmniej średnim	10	5	6
- bez kwalifikacji zawodowych	13	6	7
- pobierający świadczenie rentowe z tytułu niezdolności do pracy	10	6	7
- osoby pobierające rentę socjalną	1	0	1

Tabela 5

Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu włączone do ewidencji w II półroczu 2013 roku.

Wyszczególnienie	Poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu		
	Razem	Kobiety	Ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
Osoby włączone do ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	18	8	9
- osoby zarejestrowane po raz kolejny	17	8	8
- poprzednio pracujący	16	6	7
- zamieszkali na wsi	4	3	2
- do 25 roku życia	1	1	1
- powyżej 50 roku życia	7	2	3
- z wykształceniem co najmniej średnim	5	2	3
- bez kwalifikacji zawodowych	5	5	4
- pobierający świadczenie rentowe z tytułu niezdolności do pracy	5	2	5
- osoby pobierające rentę socjalną	0	0	0

W I półroczu 2013 roku do ewidencji osób niepełnosprawnych zostało włączonych 35 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu.

Najliczniejszą grupę wśród tych osób stanowiły osoby zarejestrowane po raz kolejny (29 osób) oraz poprzednio pracujący (29 osób). Stanowią one 82,9% wśród osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu włączonych do ewidencji.

W II półroczu 2013 r. osób włączonych do ewidencji tut. Urzędu było 18 tj. w stosunku do pierwszego półrocza liczba ta zmalała o 17 osób. Wśród wskazanej grupy zarejestrowanych po raz kolejny było 17 osób, co stanowi 94,4%, poprzednio pracujących było 16 osób (88,9%).

Tabela 6

Osoby wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych w I półroczu 2013 roku.

Wyszczególnienie	Bezrobotni	Poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu
Osoby wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	211	20
- kobiety	94	5
- zamieszkali na wsi	82	4
- poprzednio pracujący	194	18
- pozostający w rejestrze powyżej 12 miesięcy	99	10
- z wykształceniem co najmniej średnim	54	8

Tabela 7

Osoby wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych w II półroczu 2013 roku.

Wyszczególnienie	Bezrobotni	Poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu
Osoby wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	202	41
- kobiety	94	17
- zamieszkali na wsi	69	8
- poprzednio pracujący	187	34
- pozostający w rejestrze powyżej 12 miesięcy	92	8
- z wykształceniem co najmniej średnim	60	10

W pierwszym półroczu 2013 roku z ewidencji osób niepełnosprawnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu wyłączonych zostało 211 bezrobotnych oraz 20 poszukujących pracy

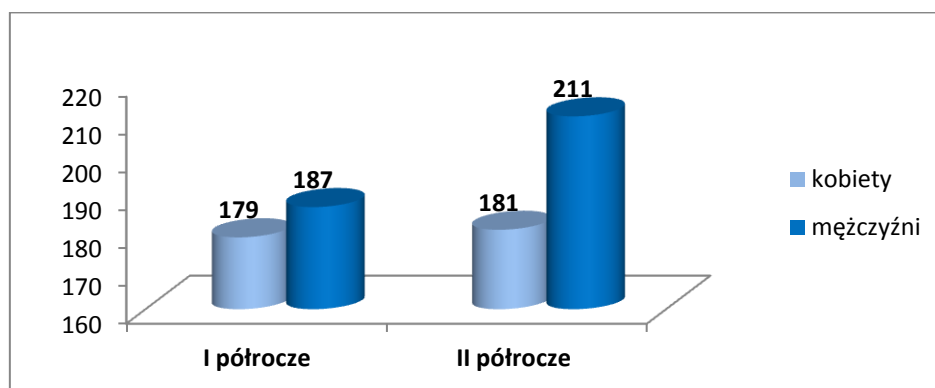
niepozostających w zatrudnieniu. W drugim półroczu wyłączono 202 osoby bezrobotne i 41 poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu. Najczęściej wyłączano osoby poprzednio pracujące, które stanowiły w pierwszym półroczu 91,9% ogółu wyłączonych, natomiast w drugim półroczu – 92,6%.

Ma to związek z tym, iż kwalifikacje osób niepełnosprawnych poprzednio pracujących są bardziej dostosowane do bieżących potrzeb rynku pracy. Takie osoby łatwiej odnajdują się na rynku pracy przez co są atrakcyjniejszymi kandydatami do zatrudnienia.

Charakterystyka osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu. uwzględniająca podział na różnorodne grupy.

Wykres 1

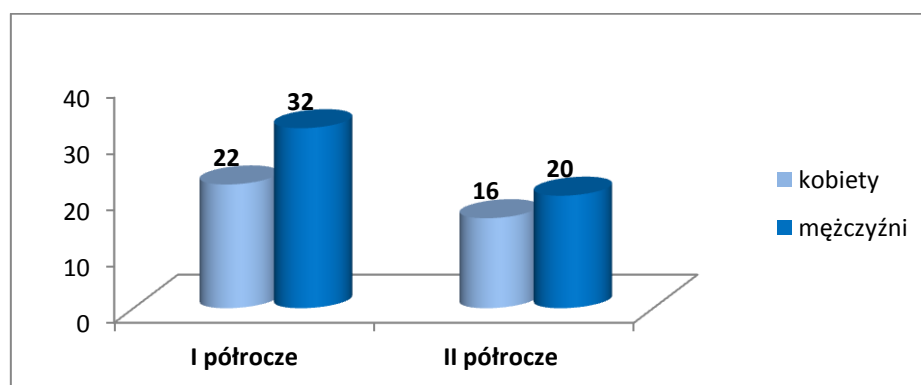
Osoby bezrobotne niepełnosprawne według płci w 2013 roku.

Jak wynika z danych przedstawionych na wykresie 1 wśród osób bezrobotnych niepełnosprawnych mężczyźni stanowili bardziej liczną grupę zarówno w I jak i II półroczu. W II półroczu liczba mężczyzn w porównaniu z I półroczem zwiększyła się o 24 osoby, natomiast liczba kobiet wzrosła zaledwie o 2.

Wykres 2

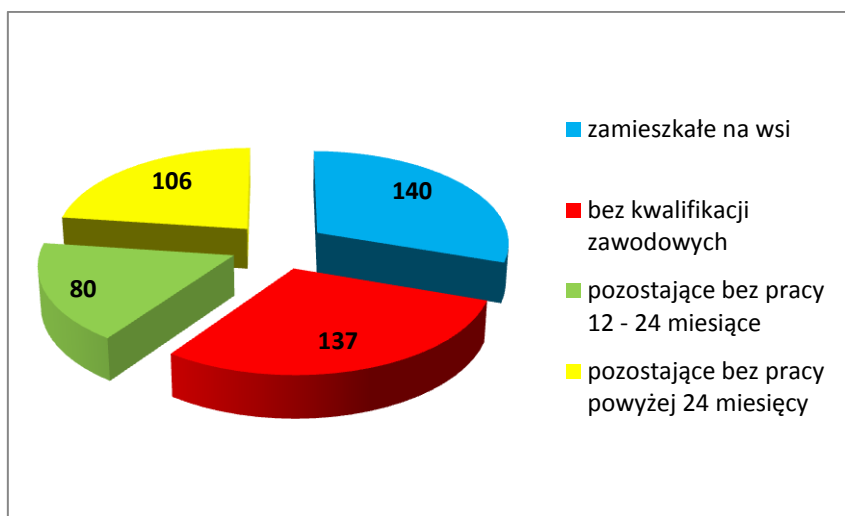
Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu według płci w 2013 roku.

Na wykresie 2 przedstawione zostały dane dotyczące osób niepełnosprawnych poszukujących pracy będących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu w 2013 r. Wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu w pierwszej połowie roku jak i drugiej było więcej mężczyzn. W grudniu 2013 r. zarejestrowane były 54 osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu z czego mężczyźni stanowili grupę 32 osób, tj. 59,3%. W drugim półroczu 2013 roku zmalała ogólna liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu w stosunku do pierwszego półrocza i wyniosła 36 osób, z czego mężczyźni stanowili 55,6% ogółu.

Wykres 3

Osoby bezrobotne niepełnosprawne według wybranych grup na koniec 2013 roku.

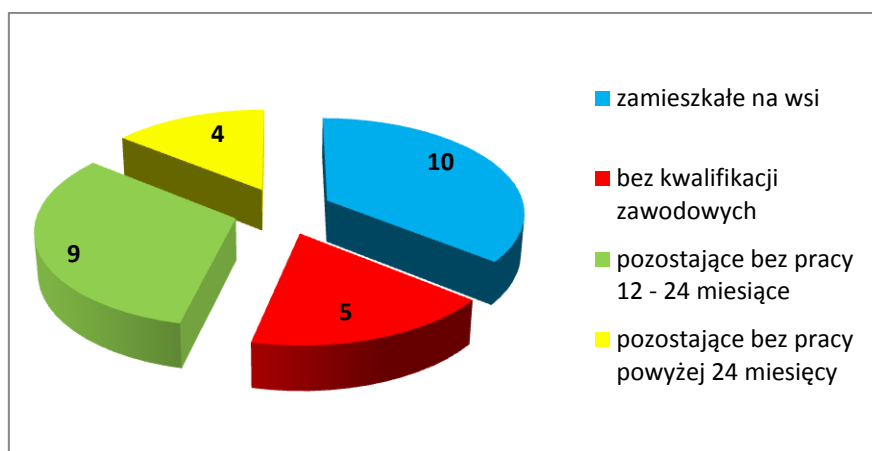
Wśród osób bezrobotnych niepełnosprawnych tj. 392 osób, w tym 181 kobiet, będących w ewidencji w końcu 2013 roku - znajdują się osoby (wykres 3):

- zamieszkałe na wsi – 140 osób,
- bez kwalifikacji zawodowych – 137 osób,
- pozostające bez pracy 12-24 miesiące – 80 osób;
- pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy - 106 osób.

Najliczniejszą grupę wśród niepełnosprawnych osób bezrobotnych stanowią osoby zamieszkałe na wsi. Na koniec 2013 roku grupa ta stanowiła 35,7% ogółu zarejestrowanych niepełnosprawnych bezrobotnych. Drugą prawie tak samo liczną grupę stanowiły osoby bez kwalifikacji zawodowych – ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych niepełnosprawnych bezrobotnych wyniósł na koniec II półrocza 35%. Brak kwalifikacji zawodowych wpływa negatywnie na podjęcie i utrzymanie zatrudnienia, przez co liczba osób nieposiadających kwalifikacji zwiększa się.

Wykres 4

Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu według wybranych grup w 2013 roku.

Wśród osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu (36 osób, w tym 16 kobiet) - znajdują się osoby (wykres 4):

- zamieszkałe na wsi -10 osób,
- bez kwalifikacji zawodowych - 5 osób,
- pozostające bez pracy 12-24 miesiące – 9 osób;
- pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy – 4 osoby.

Najliczniejszą grupą były osoby, zamieszkujące tereny wiejskie – 10 osób, co stanowiło 27,8% ogółu zarejestrowanych. Prawie tak samo liczną grupę stanowiły osoby, które pozostawały bez pracy w okresie od 12 do 24 miesięcy – 9 osób.

Natomiast osób, które pozostawały bez pracy powyżej 24 miesięcy na koniec 2013 roku było zarejestrowanych tylko 4. Może to mieć związek z tym, że spośród wszystkich 36 osób (na koniec roku 2013) poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu, 17 osób pobierało świadczenie rentowe z tytułu niezdolności do pracy lub rentę socjalną co stanowiło 47,2% ogółu. Wpływa to negatywnie na ich mobilizację do aktywnego poszukiwania zatrudnienia oraz zmniejsza aktywność na rynku pracy. Bierność zawodowa wśród osób niepełnosprawnych wynikać może również z tego, iż często osoby te pozostają na utrzymaniu rodziny, przez co postrzegają swoją sytuację materialną jako w miarę dobrą.

Osoby niepełnosprawne nie stanowią jednorodnej grupy, ich niepełnosprawność wpływa na zdolność do pracy i uczestnictwo w życiu społecznym. Często rodzaj i stopień niepełnosprawności jest wyznacznikiem przy zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Z punktu widzenia prowadzenia aktywnej polityki na rynku pracy i planowania instrumentów wsparcia wobec osób niepełnosprawnych wiedza na temat ich wieku, stopnia niepełnosprawności ma duże znaczenie.

Tabela 8**Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu wg stopnia niepełnosprawności w 2013 roku.**

Wyszczególnienie według stopnia niepełnosprawności	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 30.06.2013	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 31.12.2013	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 30.06.2013	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 31.12.2013
Stopień znaczny	10	7	5	2
Stopień umiarkowany	59	67	31	26
Stopień lekki	297	318	18	8
Razem	366	392	54	36

Zdecydowana większość niepełnosprawnych osób bezrobotnych, posiada lekki stopień niepełnosprawności i w końcu 2013 roku osoby te stanowiły 81,1% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych. Kolejną grupą są osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w drugim półroczu było ich 17,1%. Natomiast najmniejszą grupę stanowią osoby niepełnosprawne ze znacznym stopniem niepełnosprawności i jej udział wyniósł 1,8% ogółu.

Wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu w grudniu 2013 roku (tabela 8) najwięcej było osób z orzeczoną umiarkowaną stopniem niepełnosprawności i grupa ta stanowiła 72,2% ogółu tych osób, co stanowiło wzrost w stosunku do roku ubiegłego. Osoby ze stopniem lekkim niepełnosprawności stanowiły 22,2% ogółu poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu, natomiast 5,6 % bezrobotnych niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu posiada znaczny stopień niepełnosprawności.

Tabela 9**Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu według wieku w 2013 roku.**

Wyszczególnienie wg wieku	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 30.06.2013	Niepełnosprawni i bezrobotni stan na 31.12.2013	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 30.06.2013	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 31.12.2013
18 - 24 lata	19	25	4	1
25 - 34 lata	52	49	11	7
35 - 44 lata	53	62	7	8
45 - 54 lata	117	120	18	10
55 - 59 lat	88	96	7	7
60 lat i więcej	37	40	7	3
Razem	366	392	54	36

Strukturę osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu według wieku w 2013 roku przedstawia tabela nr 9. Wśród osób bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w 2013 roku wyraźnie największą grupą były osoby w wieku 45-54 lata życia. Stanowiły one 30,6% osób bezrobotnych niepełnosprawnych na koniec 2013, oraz 32% na koniec I półrocza 2013. Grupą najmniej liczebną zarówno w I jak i II półroczu 2013 roku była grupa w skład, której wchodziły osoby w wieku 18 – 24 lat. Ich udział w stosunku do wszystkich osób bezrobotnych posiadających orzeczony stopień o niepełnosprawności odpowiednio wynosił 5,2% i 6,4% w II półroczu 2013 roku.

W przypadku osób poszukujących pracy zarówno w pierwszym jak i drugim półroczu 2013 r. największą grupą były także osoby w wieku 45 – 54, ich odsetek odpowiednio kształtował się na poziomie 33,3 % i 27,8 % ogółu osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. Natomiast najmniej było osób w wieku 18 – 24 lata i grupa ta liczyła 4 osoby w I półroczu oraz 1 osobę w II półroczu. Stanowiło to 7,4% oraz 2,8% odpowiednio na koniec każdego z porównywanych okresów.

Tabela 10
Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu według wykształcenia w 2013 roku.

Wyszczególnienie wg poziomu wykształcenia	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 30.06.2013	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 31.12.2013	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 30.06.2013	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 31.12.2013
Wyższe	11	17	6	6
Policealne i średnie zawodowe	43	47	7	7
Średnie ogólnokształcące	23	24	4	2
Zasadnicze zawodowe	128	131	19	10
Gimnazjalne	10	8	2	1
Podstawowe i podstawowe nieukończone	151	165	16	10
Razem	366	392	54	36

Na koniec II półrocza 2013 roku najbardziej liczebną grupę wśród osób niepełnosprawnych bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym lub podstawowym nieukończonym (42,1% ogółu) i osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (33,4% ogółu). Sytuacja przedstawiała się podobnie na koniec I półrocza, gdzie osoby z wykształceniem podstawowym

i niepełnym podstawowym stanowiły 41,3% ogółu, natomiast z wykształceniem zawodowym 35% ogółu. Analizując ilość osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu największą grupę na koniec roku 2013 stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz podstawowe i podstawowe nieukończone (27,8% ogółu).

Wśród osób niepełnosprawnych zarejestrowanych zarówno jako osoby bezrobotne jak i poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu najmniej było osób posiadających wykształcenie gimnazjalne. Ich odsetek na koniec drugiego półrocza wyniósł około 2% wśród osób bezrobotnych oraz 2,8 % wśród osób poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu.

Można zauważyć, że poziom wykształcenia ma znaczący wpływ na strukturę osób zarejestrowanych w tut. Urzędzie, im wyższe wykształcenie tym mniejsza jest liczba osób mająca udział w poszczególnych grupach. Potwierdzeniem tego jest fakt, iż osoby z wykształceniem wyższym stanowiły jedną z najmniej liczebnych grup. Ich odsetek wśród osób bezrobotnych na koniec pierwszego półrocza wyniósł 3%, natomiast na koniec drugiego półrocza ukształtował się na poziomie 4,3%.

II. Realizowane programy aktywizacji zawodowej w 2013 roku na rzecz osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu.

Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu informuje, że w 2013 r. realizował działania na rzecz wzrostu aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych. Na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych z powiatu zgorzeleckiego przeznaczono ogółem 455 370,89 zł z tego:

- 109 164,92 zł środki z Funduszu Pracy,
- 169 655,73 zł środki PFRON przeznaczone na aktywizację zawodową z algorytmu powiatu,
- 163 100,24 zł w ramach projektu „Wyższe kwalifikacje szansą na lepsze jutro” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanego w ramach Programu Kapitał Ludzki,
- 13 450,00 zł środki pozyskane w ramach „JUNIOR – program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych.

Adresatami programu Junior są osoby z orzeczoną znaczną, umiarkowaną lub lekką stopniem niepełnosprawności w wieku do 25 lat lub w przypadku osób, które ukończyły szkołę wyższą - do 27 roku życia i nie upłynęło 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej.

Celem programu jest umożliwienie wejścia w życie zawodowe (odbycie stażu, zdobycie doświadczenia) młodym osobom niepełnosprawnym. Uczestnictwo w programie „Junior – program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych” zwiększa możliwości zawodowe bezrobotnych absolwentów oraz stwarza szansę zatrudnienia i pozwala na zdobycie doświadczenia zawodowego w ramach odbywanego stażu. Program ułatwia też jego uczestnikom skuteczne

zaprezentowanie się ewentualnemu przyszłemu pracodawcy, co w konsekwencji powinno przyczynić się do stworzenia miejsc pracy dla niepełnosprawnych absolwentów. Efektem towarzyszącym realizacji programu jest przełamywanie barier psychologicznych pracodawców, związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych.

Tabela 11

Wydatkowanie środków w rozbiciu na źródła finansowania, formę aktywizacji oraz liczbę osób korzystających ze wsparcia w 2013 roku.

forma aktywizacji	źródło finansowania						
	FP		POKL		PFRON		JUNIOR
	kwota	osoby	kwota	osoby	kwota	osoby	kwota
staż	43319,69	7	23798,44	4	5711,96	1	13450,00
prace społecznie użyteczne	12541,41	14	0,00	0	0,00	0	0,00
szkolenia	1303,82	1	11276,80	3	0,00	0	0,00
środki na podjęcie działalności gospodarczej	34000,00	2	128025,00	6	0,00	0	0,00
refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy	18000,00	1	0,00	0	163943,77	5	0,00
	109164,92	25	163100,24	13	169655,73	6	13450,00

Tabela 12

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy w 2013 roku.

Nazwa programu	Osoby rozpoczynające programy w 2013 roku	
	Bezrobotni niepełnosprawni	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu
Szkolenie	4	0
Staż	11	1
Podjęcie pracy na stanowiskach objętych refundacją kosztów wyposażenia stanowisk pracy	5	1
Prace społecznie użyteczne	14	0
Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	8	0
Razem	42	2

Aktywizacją objęto łącznie 44 osób, w tym 42 osób bezrobotnych niepełnosprawnych (95,4 % ogółu) i 2 osoby niepełnosprawne poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu (4,6 %).

Najwięcej osób skorzystało z uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych. W takiej formie wsparcia wzięło udział 14 osób bezrobotnych niepełnosprawnych. Organizacja prac społecznie użytecznych ma na celu aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych nie posiadających

prawa do zasiłku z Funduszu Pracy, korzystających z pomocy finansowej Ośrodków Pomocy Społecznej. Organizatorem tych prac są gminy.

Dużym zainteresowaniem wśród osób posiadających orzeczony stopień niepełnosprawności cieszyły się w 2013 roku staże, które zorganizowano łącznie dla grupy 12 osób niepełnosprawnych. Staż umożliwia zdobycie kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego co może się przyczynić do powrotu lub wejścia na rynek pracy. Dzięki odbyciu stażu osoba niepełnosprawna nabywa praktyczne umiejętności do wykonywania pracy zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą.

W roku 2013 Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu finansował także koszty szkoleń, których uczestnikami było 4 osoby bezrobotne posiadające orzeczony stopień niepełnosprawności. Szkolenia to pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu wspiera również przedsiębiorcze osoby niepełnosprawne, które zamierzają rozpocząć pracę na własnych rachunek poprzez otwarcie działalności gospodarczej. Takie osoby mogą liczyć na wsparcie finansowe w postaci bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Z takiej formy pomocy w 2013 roku skorzystało 8 osób bezrobotnych.

Tutejszy Urząd wspiera także inicjatywy gospodarcze podmiotów działających na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, formą takiego wsparcia są refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanej osoby niepełnosprawnej. W 2013 r. zatrudnienie na nowotworzonych miejscach pracy podjęło 6 osób niepełnosprawnych z czego 1 osoba posiadała status poszukującej pracy niepozostającej w zatrudnieniu.

W Centrum Aktywizacji Zawodowej w 2013 r. świadczone były usługi poradnictwa i pośrednictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych w zakresie:

- pomocy w podjęciu decyzji zawodowej, czyli wyborze odpowiedniej drogi zawodowej,
- możliwości szkolenia i kształcenia zawodowego z uwzględnieniem rodzaju i stopnia uszkodzenia organizmu,
- możliwości uzyskania zatrudnienia w danym zawodzie i sytuacji na lokalnym rynku pracy.

W 2013 roku usługami poradnictwa zawodowego objęto również osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności, w tym:

- 77 osoby – rozmowy wstępne z doradcą zawodowym,
- 232 osoby – poradnictwo indywidualne (w ramach porad indywidualnych liczba wizyt wynosiła 414 osób),
- 2 osoby – informacja zawodowa grupowa.

W analizowanym okresie 35 osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności skorzystało z pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy w ramach udziału w zajęciach aktywizacyjnych.

W dużej części grupa osób niepełnosprawnych to osoby bez kwalifikacji zawodowych, z wykształceniem podstawowym i przeciwwskazaniami do wykonywania ciężkiej pracy fizycznej. W przypadku trudności w określaniu predyspozycji zawodowych osób niepełnosprawnych istnieje możliwość skorzystania z pomocy doradcy zawodowego psychologa z Centrum Planowania i Kariery Zawodowej z Jeleniej Góry. Ponadto osoby otrzymują informacje na temat możliwości uzyskania kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach, także organizowanych i finansowanych przez inny podmiot, tzn. bez skierowania tut. urzędu. W ubiegłym roku takich osób niepełnosprawnych było 34, z czego tylko jedna podjęła zatrudnienie w okresie do 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia.

Najbardziej pożądanym efektem aktywizacji jest podjęcie zatrudnienia przez osobę niepełnosprawną bezrobotną. Efektywność zatrudnieniowa - podjęcie pracy w trakcie lub w okresie do 3 miesięcy po ukończeniu stażu przez osobę niepełnosprawną kształtowała się na poziomie 6 osób co stanowi 50 % z ogółu kończących staż. W przypadku szkoleń, na które kierował osoby niepełnosprawne tut. urząd efektywność badana w w/w okresie wynosiła także 50 % co oznacza, iż pracę podjęły 2 osoby.

Tabela 13
Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych zgłaszane w miesiącu do Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu w 2013 roku.

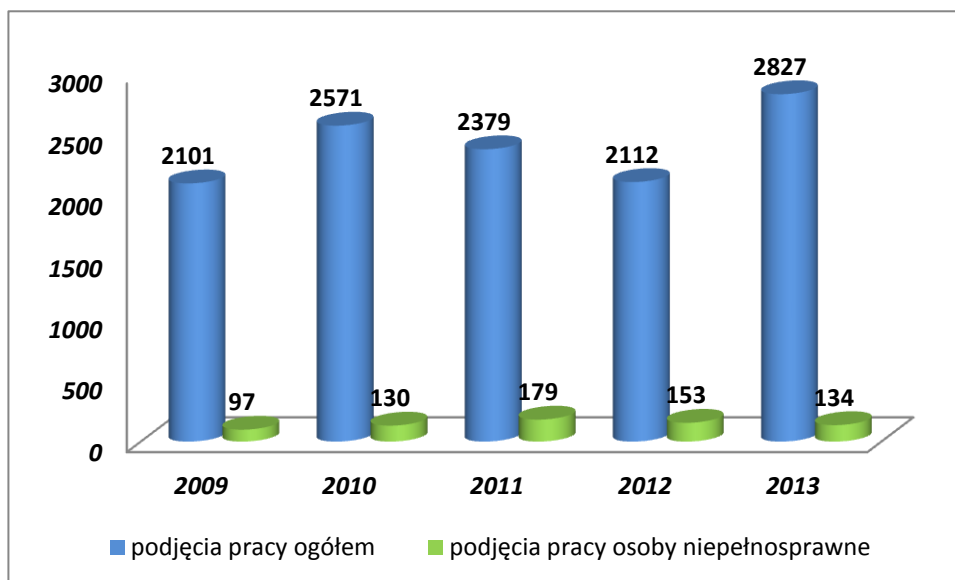
Miesiące 2013 rok	Liczba ofert pracy	z tego liczba ofert pracy miejsc subsydiowanych
Styczeń	9	0
Luty	4	0
Marzec	4	0
Kwiecień	4	0
Maj	7	0
Czerwiec	18	2
Lipiec	4	4
Sierpień	14	0
Wrzesień	2	0
Październik	7	1
Listopad	30	0
Grudzień	11	00
RAZEM	104	7

Jak przedstawia tabela 13, Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu w 2013 roku dysponował 104 ofertami pracy dla osób posiadających orzeczony stopień niepełnosprawności, z czego 7 dotyczyło ofert pracy na subsydiowane miejsce pracy. Dodatkowo osoby niepełnosprawne mogły korzystać ze wszystkich ofert pracy zamkniętych i otwartych, które były w dyspozycji Powiatowego

Urzędu Pracy w Zgorzelcu. Warunkiem było spełnianie oczekiwań stawianych przez pracodawców planujących zatrudnienie.

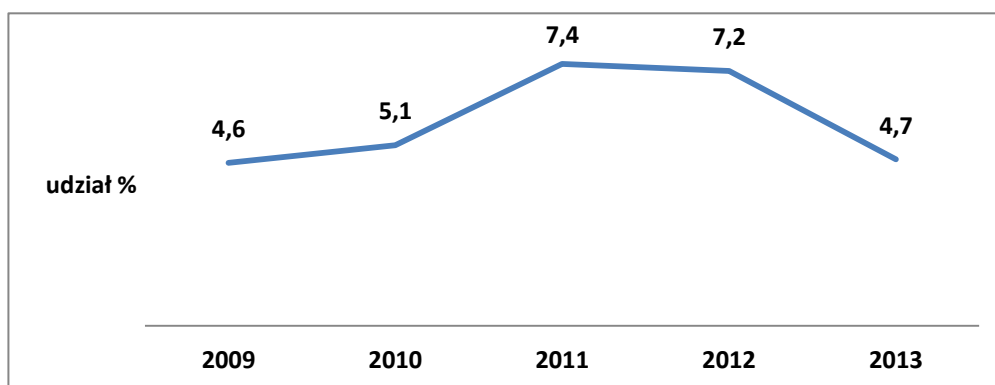
Wykres 5

Podjęcia pracy niepełnosprawnych osób bezrobotnych w latach 2009 – 2013.

Wykres 6

Udział procentowy osób niepełnosprawnych spośród wszystkich bezrobotnych podejmujących pracę w latach 2009 - 2013.

Analizując powyższe wykresy zauważamy, iż porównując rok 2013 z latami poprzednimi po dwóch latach wzrost wskaźnika udziału osób niepełnosprawnych podejmujących pracę spośród wszystkich bezrobotnych wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia zatrudnienia udział ich ponownie maleje. W latach 2011 -2012 wskaźnik ten był na najwyższym poziomie i tak w 2012 roku spośród 2112 osób podejmujących pracę, 7,2% stanowiły osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności (77 mężczyzn i 76 kobiet), natomiast w roku 2011 odpowiednio osób takich było 2379, z czego 179 stanowiły osoby bezrobotne posiadające orzeczony stopień o niepełnosprawności, co stanowiło 7,5 %. W okresach poprzednich wskaźnik ten kształtował się na poziomie około 5%.

W 2013 roku wskaźniki podjęć pracy przez osoby niepełnosprawne uległy ponownie pogorszeniu i zbliżył się do poziomu sprzed z roku 2009. Spośród 2827 osób podejmujących pracę, z czego 134 osoby posiadały orzeczony stopień niepełnosprawności (73 mężczyzn i 61 kobiet) co stanowiło 4,7%.

Praca stanowi istotny element życia, w przypadku niepełnosprawnych pełni rolę szczególną. Jest dla nich droga do pełnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa, elementem rehabilitacji, a nie tylko źródłem pozyskania środków materialnych. Niepełnosprawni podejmując pracę wchodzi w relacje z otoczeniem zawodowym. Daje im to możliwość zdobycia kompetencji społecznych oraz przezwyciężenia obaw przed kontaktem z innymi ludźmi. Bardzo ważne jest więc podejmowanie wszelkich działań mogących pośrednio lub bezpośrednio wpływać na dalszą poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

Sporządziła:

Anna Lisowska